

Kvasnitska R.S., Tarasiuk M.V. Problems of investment machine-building industry of Ukraine. *Millennium science: Proceedings of XV International scientific conference* (Morrisville, February 15, 2018). Morrisville. Lulu Press, 2018. P. 61-64

Проблемні аспекти інвестування машинобудівної промисловості України

Квасницька Раїса Степанівна

доктор економічних наук

професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Хмельницький національний університет

Тарасюк Марія Василівна

аспірантка

кафедра фінансів, банківської справи та страхування

факультет економіки і управління

Хмельницький національний університет

Анотація. У статті обґрунтовано роль інвестицій в розвитку машинобудівної галузі в Україні. За результатами аналізу інвестиційного забезпечення машинобудування внутрішніми та зовнішніми джерелами, визначено основні перешкоди для отримання іноземних інвестицій, зняття яких забезпечить зростання темпів розвитку як окремої галузі, так і економіки країни загалом.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, капітальні інвестиції, іноземні інвестиції, машинобудівна промисловість.

Kvasnitska Raisa Stepanivna

Doctor of Economics

Professor the finance, banking and insurance department

Khmelnytskyi National University

Tarasiuk Maria Vasylivna

Graduate student

of the finance, banking and insurance department

Faculty of Economics and Management

Khmelnytskyi National University

Abstract. The article covers the role of investments in the machine-building industry. The analysis of the state of investing in the machine-building industry for the last seven years has been carried out. In particular, the dynamics and structure of foreign direct investment and capital investment in the machine-building industry are analyzed.

Key words: investments, investment activity, capital investments, foreign investments, machine building industry.

Сьогодні Україна, в умовах значної невизначеності, економічної та політичної нестабільності, намагається створити цілісну програму економічного розвитку, тим самим реформувати економіку та забезпечити необхідні механізми господарювання. Усе це потребує активізації інвестиційної діяльності, яка по суті є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, оскільки лише на її основі можна реально подолати загальноекономічну кризу та здійснити структурну перебудову економіки країни та її регіонів.

Важливою структурною ланкою господарського комплексу України виступає машинобудівну промисловість, яка сьогодні потребує значних за обсягом інвестицій. Саме інвестиції у машинобудівну промисловість сприяють забезпеченню технічного переоснащення підприємств, підвищенню їхньої продуктивності, а отже й конкурентоспроможності.

Вагомий внесок у дослідження проблем проведення ефективної інвестиційної діяльності зробили такі вчені-економісти, як А.І. Бутенко, Д.В. Ванькович, В.М. Гриньова, Б.В. Губський, М.П. Денисенко, З.М. Залога, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, Н.М. Лисиця, Т.В. Майорова, А.Ф. Мельник, І.Р. Михасюк, А.Є. Никифорова, А.А. Пересада, В.С. Пономаренко, Д.М. Стеченко, І.О. Тивончук, В.Г. Федоренко, Д.М. Черваньов, Н.Г. Чумаченко, О.М. Ястремська та інші.

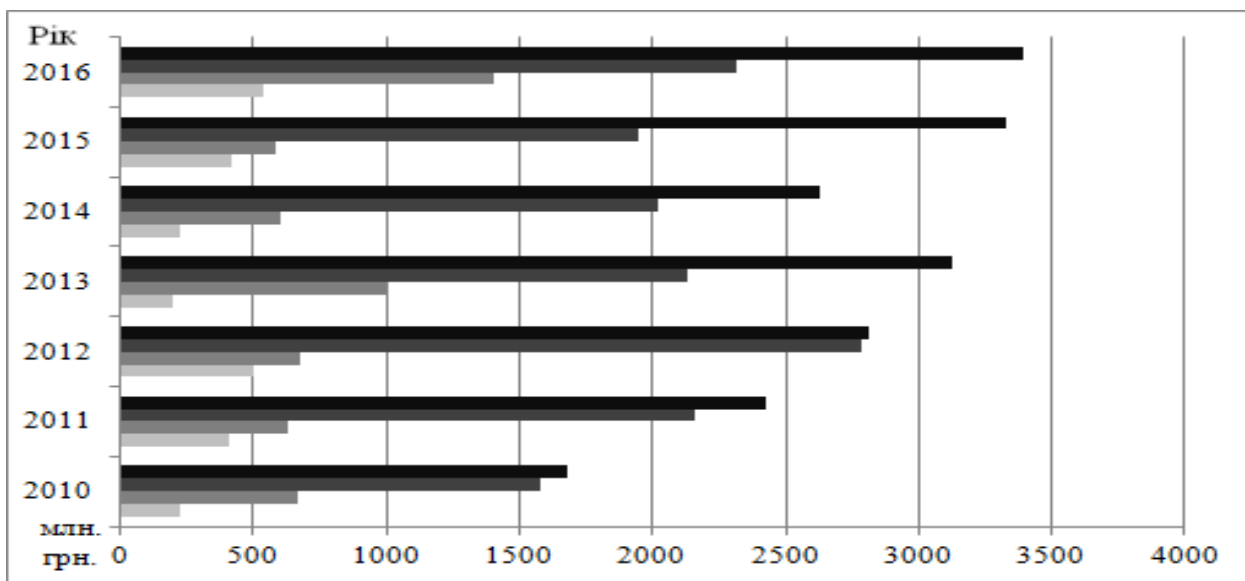
Зауважимо, що машинобудування – одна з галузей сучасної економіки, стан та темпи розвитку якої визначають перспективи та виробничий потенціал усіх галузей національної економіки з досить високим рівнем інвестиційного ризику, якому властиве значне коливання попиту на продукцію, доволі часті технологічні та продуктові зміни та інші особливості, що є негативними з точки зору їх впливу на можливості інвестиційної діяльності підприємств [1, с.105].

Звичайно, якщо в державі не зростають обсяги інвестицій, виробництво не може не тільки нормально здійснюватися, а й розвиватися. Адже, саме за активної інвестиційної діяльності має місце економічне піднесення. Розміри і структура інвестицій, темпи їх здійснення є визначальними у процесах технічного і технологічного оновлення та забезпечує технологічну безпеку держави і стратегічний успіх розвитку економіки загалом. За рахунок цього створюються нові потужності та робочі місця [2, с. 25].

Так, необхідно відмітити, що частка капітальних інвестицій у машинобудівну промисловість в загальній структурі капітальних інвестицій у промисловість є вкрай низькою та у середньому за 2010-2016 рр. вона становила лише 6,95%. Найбільші обсяги капітальних інвестицій у машинобудівну промисловість спрямовуються у виробництво транспортних засобів, зокрема залізничних та автомобільних. Другою за розмірами є частка капітальних інвестицій у виробництво неелектричних машин та устаткування, зокрема гідравлічного та пневматичного устаткування, виробництва машин і устаткування для сільського та лісового господарства, виробництва насосів, компресорів та гідравлічних систем, підшипників та запчастин до них.

Найменша частка капітальних інвестицій припадає на виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (рис.1).

Дані рис. 1 свідчать про те, що найскладнішим щодо отримання інвестицій для машинобудування був 2010 р., тому і обсяг виробництва був в цей рік найменшим. У 2011 році спостерігається позитивна динаміка і відбувається зростання обсягів виробництва продукції машинобудівної галузі та у 2016 році сягає найбільших показників за досліджуваний період.

- Виробництво автотранспортних засобів
- Виробництво машин та устаткування не віднесених до інших угруповань
- Виробництво електричного устаткування
- Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції

Рис. 1. Динаміка залучення капітальних інвестицій у машинобудівну промисловість України за 2010-2016 роки

Складено авторами за даними [3].

Через недостатність національних заощаджень в нашій державі виникає потребу у залученні іноземних інвестицій. Однак, обсяг прямих іноземних інвестицій у машинобудування є вкрай низьким і має тенденцію до зменшення. У 2010 році прямі іноземні інвестиції у машинобудівну промисловість становили 1024,7 млн. дол. США, а у 2016 сума зменшилась на 196,2 млн. грн. Найбільший приплив іноземних інвестицій у машинобудівну промисловість був у 2014 році — 25,6%, але вже у 2015 році відбулось значне зменшення

обсягу прямих іноземних інвестицій на 27,9% порівняно з попереднім роком. Тенденцію до зменшення обсягу прямих іноземних інвестицій спостерігаємо й досі. Відмітимо, що на сьогодні прямі іноземні інвестиції в Україну надходять більше з країн ЄС, ніж з Росії, адже на сьогодні, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків з ЄС посідає значне місце у зовнішній стратегії України.

Варто зауважити, що очікувати великого припливу іноземного капіталу в Україну не доводиться, тому що інвестиційний клімат залишається несприятливим. Основними перешкодами для іноземних інвестицій в Україну є:

- нестабільність політичного курсу та законодавства;
- надмірне державне регулювання;
- нечітка правова система;
- мінливість економічного середовища;
- корумпованість державного апарату;
- великий податковий тягар;
- проблеми щодо встановлення чітких прав власності;
- недостатній рівень платоспроможності, що негативно впливає на фінансово-економічний стан;
- труднощі в спілкуванні з урядом та приватизаційними органами;
- неефективна політика держави щодо діяльності монополістів і посередників, що призводить до підвищення вартості матеріалів, енергоресурсів;
- мінливість політичного середовища; відсутність матеріальної, інфраструктури;
- проблеми виходу на внутрішній та зовнішній ринки та інші [5; 6, с.106].

Отже, розвиток машинобудування потребує конкретних заходів з боку держави, а не тільки написання державних програм підтримки цієї галузі, що не передбачають чіткого визначення джерел їх фінансування. Крім того,

визначальним чинником підвищення ефективності машинобудівного комплексу, який є рушійною силою науково-технічного прогресу в економіці, забезпечуючи техніко-технологічне оновлення інших галузей завдяки виробництву інноваційної продукції — прогресивних видів машин та обладнання, транспортних засобів, інструментів та приладів, виступають іноземні інвестиції. Вони відіграють вагомий роль в економічному розвитку будь-якої держави незалежно від рівня її економічного розвитку та сприяють економічному зростанню приймаючої економіки на основі ефективнішого використання національних ресурсів. Тому збільшення інвестицій у машинобудівну промисловість призведе до забезпечення структурних зрушень у інших галузях промисловості, збільшення їх інвестиційного потенціалу та зростання темпів розвитку економіки України загалом.

Література:

1. Лабунець О.О. Вплив інвестицій на розвиток машинобудівної галузі України / О.О. Лабунець, А.Б. Грушевицька // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – № 5. – Том 1. – С.105-109
2. Попельнюхов Р.В. Інвестиційна привабливість України/ Р.В. Попельнюхов // Інвестиції: практика та досвід – 2009. – №21. – С. 24-28.
3. Державний комітет статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>.
4. Бала В.В. Іноземне інвестування в машинобудівній галузі / В.В. Бала, І. Ю. Харитон [Електронне видання] // Ефективна економіка. – 2014. – №4. – режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3130>
5. Тютюнник І.В. Інвестиційна привабливість машинобудівних підприємств для іноземних інвесторів / І.В. Тютюнник, В.А. Міщенко // Вісник НТУ «ХПІ». – 2015. – № 28 (1137). – С.104-107